

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS
DĖL VALSTYBĖS ĮMONIŲ JURBARKO, RASEINIŲ, ŠILUTĖS IR TAURAGĖS MIŠKŲ
URĖDIJŲ VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTŲ PATVIRTINIMO

2016 m. *balandžio 14* d. Nr. *D1-254*
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 14 straipsnio 3 dalimi ir Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. D1-406 „Dėl Miškų tvarkymo schemų ir vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“, 22 punktu:

1. T v i r t i n u pridedamus:

- 1.1. valstybės įmonės Jurbarko miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą;
- 1.2. valstybės įmonės Raseinių miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą;
- 1.3. valstybės įmonės Šilutės miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą;
- 1.4. valstybės įmonės Tauragės miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą.

2. N u s t a t a u , kad:

- 2.1. šis įsakymas be priedų skelbiamas Teisės aktų registre;
- 2.2. šiuo įsakymu patvirtinti vidinės miškotvarkos projektai galioja iki 2025 m. gruodžio 31 d.;
- 2.3. valstybės įmonių Jurbarko, Raseinių, Šilutės ir Tauragės miškų urėdijų vidinės miškotvarkos projektų originalai saugomi Aplinkos ministerijos Miškų departamento Miškotvarkos ir miško išteklių skyriuje A. Juozapavičiaus g. 9, Vilnius.

Aplinkos ministras

Kęstutis Trečiokas

VĮ RASEINIŲ MIŠKŲ URĖDIJOS VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO S A N T R A U K A

Vidinės miškotvarkos projektai – tai miškų ūkio veiklos planai, rengiami visoms valstybinių miškų valdytojų ir privačioms miškų valdoms arba ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esančiai miško žemei ir skiriami konkrečių tvarkymo priemonių sistemai jose nustatyti.

Vidinės miškotvarkos projektas parengtas VĮ Raseinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomiems ir naudojamiems miškams. Pagal jį bus tvarkomi, naudojami ir atkuriami miškai dešimt metų (nuo projekto patvirtinimo datos). Projektavimas atliktas naudojant 2014 m. valstybinės sklypinės miškų inventorizacijos duomenis.

Miškų inventorizacijos darbai atlikti vadovaujantis Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcija, patvirtintia Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus 2010 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. 11-10-V „Dėl Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos patvirtinimo“, sklypiniu metodu, naudojant aerofotografavimo medžiagą – 2013 m. spektrozonines aerofotonuotraukas ir jų pagrindu sudarytus ortofotografinius žemėlapius. Lauko darbų metu natūroje nustatyta:

- medynų taksaciniai rodikliai (rūšinė sudėtis, amžius, aukštis, skalsumas, tūris ir kt.);
- augviečių tipai (dirvožemio sąlygos);
- pomiškis ir trakas;
- miškų sanitarinė būklė.

Vykdyta sklypinė taksacija. Atliktas vykdytos miško ūkinės veiklos įvertinimas (pagrindinių neplnyų kirtimų, ugdymo kirtimų, miško želdinių) ir numatytos ūkinės priemonės kitam vykmečiui. Taip pat patikslintos saugotinių augalų ir gyvūnų radavietės, gamtos ir kultūros vertybių vietos, aprašyti rekreaciniai įrenginiai.

Svarbiausi VĮ Raseinių miškų urėdijos ūkio tikslai yra miško išteklių išsaugojimas ir gausinimas vadovaujantis visuotinai pripažintais tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principais, visuomenės informavimas apie VĮ Raseinių miškų urėdijos miškus, jų būklę ir tvarkymą, miškų naudojimo rekreacinėms reikmėms intensyvinimas, racionalus, tolygus ir nepertraukiamas miško išteklių naudojimas bei miškų produktyvumo didinimas, auginamos medienos kokybės gerinimas, miškų ūkio ekonominio efektyvumo didinimas, miškų ekosistemų tvarumo užtikrinimas, biologinės įvairovės išsaugojimas ir gausinimas bei miškų sanitarinės ir priešgaisrinės apsaugos gerinimas, ūkininkavimo saugomų teritorijų miškuose reglamentavimas pagal šių teritorijų tikslus bei uždavinius, visuomenės bendrųjų su miškais susijusių reikmių tenkinimas regiono ir šalies lygiu.

Siekiant šių tikslų įgyvendinimo miškotvarkos darbų ir projekto rengimo metu sprendžiami tokie pagrindiniai uždaviniai ir naudojamos tokios priemonės:

Miškų išteklių inventorizavimas VĮ Raseinių miškų urėdijos teritorijoje sklypiniu metodu, kiekybinių bei kokybinių miškų našumo, ūkinės bei gamtinės būklės rodiklių nustatymas;

Saugomų teritorijų ir gamtos bei kultūros vertybių inventorizavimas VĮ miškų urėdijos teritorijoje ir priemonių jų apsaugai numatymas;

Miškų ūkio veiklos per praėjusį vykmetį analizė bei įvertinimas;

Miškotvarkos projekto, pagal kurį organizuojamas miškų ūkis ir atliekami visi miškų naudojimo, atkūrimo bei miško žemių tvarkymo darbai artimiausią dešimtmetį, parengimas.

VĮ Raseinių miškų urėdijos administruojamoje teritorijoje inventorizuotas bendras visų nuosavybės ir valdymo formų miškų plotas yra 43,3 tūkst. ha, iš kurių 42,39 tūkst. ha sudaro miško

žemė, teritorijos miškingumas 24,4 %. VĮ Raseinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomas bendras inventorizuotas plotas yra 19,49 tūkst ha ir tai sudaro 45,0 % bendro visų nuosavybės ir valdymo formų inventorizuoto ploto, iš jo valstybinės reikšmės miškai sudaro 19,47 tūkst ha ir kiti VĮ Raseinių miškų urėdijos plotai – 15 ha (užstatytos teritorijos, keliai, tvenkiniai ir kt.). VĮ Raseinių miškų urėdijos valdomas miško žemės plotas yra 19217 ha.

VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKŲ RODIKLIAI

Visas VĮ Raseinių miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškų plotas (19471,8 ha) priskirtas septynioms girininkijoms: Viduklės, Padubysio, Pikčiūnų, Paliepių, Vadžgirio, Šimkaičių ir Birbiliškės, girininkijose plotas svyruoja nuo 2,27 tūkst. ha (Pikčiūnų g-ja) iki 3,52 tūkst. ha (Šimkaičių g-ja). Vidutinis girininkijos plotas yra 2,78 tūkst. ha. Miškai suskirstyti į 491 kvartalą, o kvartalai – į 12900 taksacinius sklypus. Vidutinis kvartalo plotas – 39,7 ha, taksacinio sklypo plotas – 1,5 ha (smulkiausias sklypas 1,3 ha Šimkaičių g-ja, stambiausias – 1,9 ha Birbiliškės g-ja).

Miškai pagal ūkininkavimo tikslus ir pagrindinę funkcinę paskirtį priskirti miškų grupėms ir pogrupiams: rezervatinių, I grupės miškų nėra, II grupės ekosistemų apsaugos ir rekreaciniai miškai užima miškų teritorijos plotą – 11,2 % (2187,8 ha), III grupės apsauginiai miškai – 10,2 % (1984,8 ha) ir IV grupės ūkiniai miškai – 78,6 % (15299,2 ha) ploto.

Mišku apaugusi žemė (medynai) sudaro 18028,2 ha (92,6 %), 5583,5 ha medynų yra kultūrinės kilmės, įveisti sodinant 28,7 % nuo bendro inventorizuoto ploto. Neapaugusių miškų plotų yra 633,4 ha (3,3 %) nuo miško žemės ploto, iš jų 504,0 ha kirtavietės, 56,5 ha – miško aikštės ir 15,9 ha – žuvusių medynų. Ne miško žemės yra 255,1 ha (1,3 % nuo bendro ploto), iš jų pelkių 14,5 ha, trasų (platesnių nei 10 m) 10,1 ha.

Bendras medynų tūris yra 3,81 mln. m³. Vidutinis medynų tūris hektare – 211 m³, brandžių medynų – 318 m³ tūris hektare, vidutinis tūrio prieaugis sudaro 7,61 m³. Vidutinis medynų skalsumas yra 0,73, vidutinis visų medynų amžius – 44 metų.

Vyrauja minkštųjų lapuočių medynai, beržynai – 29,5 %, juodalksnynai – 21,1 %, drebulynai – 5,9 %. Eglynai apima 34,4 % medynų ploto, pušynai – 3,6 %. Kietieji lapuočiai, ąžuolas – 2,8 %, uosis – 0,4 % nuo visų medyno ploto.

Medynai III ir IV grupių miškuose pagal brandumo grupes: jaunuolynai sudaro 41,2 % (6565,4 ha), pusamžiai – 22,9 % (3648,2 ha), pribreštantys – 8,6 % (1362,5 ha) ir brandūs – 27,3 % (4355,5 ha) ploto.

Vyrauja laikinai perteklingo drėgnumo augavietės (73,1 %), užmirkusios ir pelkinės augavietės užima 14,7 %, iš jų tik 3,5 % nusausintos. Tarp visų augaviečių vyrauja labai derlingos Ld augavietės (apie 43,7 %) tinkamos ąžuolynų, eglynų, uosynų, liepynų augimui. Derlingos Lc augavietės (21,8 %) tinkamos eglynų, beržynų, augimui. Užmirkusios Ud augavietės (7,3 %) tinkama juodalksnynų augimui. Nedaug augaviečių tinkamų pušies medynų augimui, t. y. Nb, Lb nederlingos augavietės (2,5 %).

VĮ Raseinių miškų urėdijos teritorijoje yra Dubysos ir Tytuvėnų regioniniai parkai, devyni valstybiniai draustiniai: Pašešuvio kraštovaizdžio draustinis, Jūkainių geomorfologinis draustinis, Balčios ir Mituvos hidrografiniai draustiniai, Lapgirių ir Ariogalos botaniniai draustiniai, Praviršulio tyrelio botaninis–zoologinis draustinis, Dubysos ir Jūros ichtiologiniai draustiniai, taip pat ir Blinstrubiškio miško biosferos poligonas. Viduklės girininkijoje yra paprastosios pušies genetinis draustinis 16,3 ha (16,5 ha pagal sąvadą), Paliepių girininkijoje yra paprastojo ąžuolo genetinis draustinis 14,9 ha (14,3 ha pagal sąvadą), Šimkaičių girininkijoje yra du genetiniai draustiniai: karpotojo beržo 7,9 ha (8,4 ha pagal sąvadą) ir juodalksnio 11,4 ha (11,9 ha pagal

sąvada). VĮ Raseinių miškų urėdijos teritorijoje yra biologinę įvairovę saugančios „Natura 2000“ teritorijos – trys paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST), ir dešimt vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus (BAST). Į valstybinės reikšmės miškų plotą patenka dvi paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST) ir trys vietovės, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus (BAST).

VĮ Raseinių miškų urėdijoje valstybės saugomose teritorijose valstybinės reikšmės miškai užima 3,76 tūkst. ha (19,3 % nuo bendro VĮ Raseinių miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškų ploto). „Natura 2000“ teritorijose valstybinės reikšmės miškų yra (PAST) 1664 ha, o (BAST) – 287 ha. Šios teritorijos vietomis persidengia, todėl jų bendras plotas yra mažesnis.

MIŠKO ŪKINĖS VEIKOS 2005–2014 METAIS ANALIZĖ

Miškotvarkos projekte pateikta 2004 m. suprojektuotų ūkinių priemonių apimtis 2005–2014 metams ir jų įvykdymo analizė bei įvertinimas. Valstybinių miškų plotas keitėsi, todėl ilgesnio laikotarpio analizei naudotas sąlyginis plotas, daugiau dėmesio skirta paskutiniojo vykmečio (2005–2014) duomenų analizei, ją atliekant 19471,8 ha miškų plote. Išvados suformuluotos atlikus valstybinės reikšmės miškų rodiklių analizę, o atskirais atvejais apimant ir visus VĮ Raseinių miškų urėdijos teritorijos administruojamus miškus (miško apsauga, medžioklės ūkis).

Miško plotų kaita. Bendras miškų plotas 2014 m., lyginant su 2005 m. padidėjo 594 ha. Padidėjimą lėmė naujai inventorizuoti plotai, žemės apaugančios mišku 191 ha, be to 238 ha medynų inventorizuota pirmą kartą ir žemė skirta miškui įveisti 67 ha. Bendrą valstybinių miškų plotą lyginti su 1991 metų miškotvarkos duomenimis negalima, kadangi tuo metu valstybiniuose miškuose buvo inventorizuoti miškai kurie, nepriklausomybės metais tapo privatūs. Taigi lyginsime 2005 ir 2014 metų miškotvarkų duomenis.

VĮ Raseinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų valstybinės reikšmės miškų plotas sumažėjo 38 ha, bet bendras valdomos ir naudojamos teritorijos plotas VĮ Raseinių miškų urėdijoje yra didesnis 14,5 ha. Šį plotą sudaro miškų urėdijos valdomi keliai, girininkijų bei miškų urėdijos administracinių buveinių plotai, dirbamos žemės. Iš viso VĮ Raseinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų valstybinės reikšmės miškų ir kitų plotų yra 19486,5 ha. Tokį ploto sumažėjimą (23,5 ha) lėmė naujai atlikti kadastriniai matavimai, kurių metu buvo patikslintos valstybinės reikšmės miškų ribos. Dalis ploto buvo išjungta iš valstybinės reikšmės miškų, ir pakliuvo į privačius ir kitų naudotojų miškus, keli hektarai miškų pakliuvo į kelių zonas.

Mišku rūšinės sudėties kaita. Medynų plotas padidėjo (183 ha). Dalis pelkių buvo įtakauta medynais – 47,5 ha ir apie 21 ha buvusių dirbamų žemių, buvo apželdintos mišku. Be to 82 ha kitų miško žemių tapo medynais. Pagal medžių rūšis miškų ploto pokyčiai yra didesni. Spygliuočių medynų plotas padidėjo 1185 ha, bet pušynų sumažėjo 30 ha, o eglynų padidėjo 1215 ha. Eglynų plotai didėjo dėl plynų kirtaviečių atkūrimo egle, po didesnių apimčių neplynų kirtimų, po kurių dažniausiai susiformuoja eglynai, taip pat atkuriant egle, žemes skirtas miškui įveisti ir sėkmingai vykdant ugdymo kirtimus, po kurių buvusiuose minkštųjų lapuočių medynuose eglė tapo vyraujančia rūšimi. Pušynų plotai sumažėjo dėl didelių apimčių atvejinių kirtimų, po kuriu atsikūrė eglynai ir dalyje jaunuolynų dėl rūšių kaitos vyrauti pradėjo kitų rūšių medynai. Pasikeitus atkūrimo nuostatams, padidėjo plotų atkurtų savaiminiu žėlimu, ko pasėkoje sumažėjo pušies, o didėjo eglės ir minkštųjų lapuočių jaunuolynų plotai, kurie anksčiau būtų atkuriami spygliuočiais. Ažuolynų plotai padidėjo – 72 ha dėka kirtaviečių atkurtų ažuolu. Uosynuose, dėl šaknų ligų ir vykdytų sanitarinių kirtimų vyraujančiomis medžių rūšimis tapo kitos medžių rūšys, todėl uosynų sumažėjo 526 ha. Beržynų plotas sumažėjo 855 ha, dėl juodalksnio savaiminio žėlimo ir želdinimo drėgnose

augavietėse didėjo juodalksnynų plotai ir mažėjo beržynų plotai. Vykdamas intensyvius ugdymo ir atvejinius kirtimus beržą keitė eglynai. Prieš tai paminėti veiksniai lėmė juodalksnynų padidėjimą 503 ha. Drebulynų ir Baltalksnynų plotas sumažėjo atitinkamai 193 ha ir 26 ha, juos daugiausiai pakeitė eglės juodalksnio ir beržo medynai ir dalyje kirtaviečių buvo atkurtas ąžuolas, eglė, o vykdamas ugdymo ir atvejinius kirtimus drebulę keitė kitos medžių rūšys. VI Raseinių miškų urėdijos miškų rodikliai per praėjusį vykmetį labai pagerėjo.

Miško kirtimų analizė. Pagal 2005 – 2014 m. miškotvarkos projektą VI Raseinių miškų urėdijoje kasmet buvo numatyta iškirsti po 82.2 tūkst. m³ (arba 4,6 m³/ha) likvidinės medienos. Faktiškai šio projekto galiojimo laikotarpiu vidutiniškai buvo iškertama po 79.6 tūkst. m³ likvidinės medienos (įvykdymas – 96.8%). 2005 m. miškotvarka miškų urėdijoje suprojektavo kirtimo apimtis neviršijančias metinį bendrąjį medienos prieaugį (92 %) iš 1 ha iškertant po 5,6 ktm bendro arba 4,6 ktm likvidinio tūrio (pagrindiniais – 3,3 ktm.). 4 grupės miškuose naudojimas iš 1 ha bendrojo prieaugio naudojimo procentas yra 95 %, 3 grupės miškuose – 98 %, o 2-os grupės miškuose tik 53 %. Vidutiniškai per metus VI Raseinių miškų urėdija pagrindiniais kirtimais kirto 279,6 ha ploto ir 54,4 tūkst. m³ medienos. Kadangi per vykmetį buvo vykdyta daugiau sanitarinių plynų ir rinktinų kirtimų, negu projektuota, VI Raseinių miškų urėdija iškirto panašų plotą pagrindiniais kirtimais, bet kirto tūrio mažiau, nes sanitariniais kirtimais kirsti medynai buvo žymiai mažesnio skalsumo ir tūrio, be to buvo kertama ir didesnis plotas neplynais kirtimais, kurių iškertamas tūris yra mažesnis negu plynuose kirtimuose. Projektuotos metinės ugdomųjų kirtimų apimtys pagal visus kirtimo būdus buvo viršytos: pagal plotą, jaunuolynų ugdymas – 100,9 %, retinimai – 100,6 %, einamieji – 100,3 %, pagal tūrį atitinkamai, 440 %, 114,6 %, 92 %. Sanitarinių kirtimų apimtys viršytos 130 %. Kitų kirtimų ir papildomo pagrindinio kirtimo projektuota norma išliko beveik tokia pati.

Medynų struktūra. Medynų amžiaus struktūra III – IV miškų grupių medynuose nepalanki tolydiniam medienos naudojimui. Pušynuose jaunuolynai sudaro 10,7 %, kai eglynuose 64,8 %, beržynų jaunuolynų yra 24,8 %, o juodalksnynų – 40,9 %. Brandžių medynų plotas III ir IV miškų grupių miškuose per vykmetį padidėjo 211 ha (III – 41 ha, IV – 170 ha), pribrežtančių medynų plotas III miškų grupės miškuose sumažėjo 53 ha, o IV miškų grupės miškuose pribrežtančių medynų sumažėjo 658 ha.

Medynų tūrio kaita. Paskutinio vykmečio žėlinių įvertinimas: plynose kirtavietėse paliktose želti vyrauja atžėlimas juodalksniais 69,6 %, beržais 21,4 %, drebulėmis 2,3 %, spygliuočiais 5,9 %. Jaunuolynų charakteristika pateikta girininkijų miško žėlinių žinialapiuose. Medynų tūriai viename hektare III ir IV miškų grupių miškuose padidėjo atitinkamai 25 m³ ir 35 m³.

Miško atkūrimas. Per vykmetį (2005-2014) plynai iškirsta 2341 ha medynų. Želdinta 58,7 % kirtaviečių, savaimė atžėlė 20,2 %, dar neatkurtos kirtavietės užima 21,1 % ploto. Per vykmetį valstybinės reikšmės miškuose įveista 1925,1 ha želdinių. Pagal būklę geri želdiniai užima 75.6 %, patenkinami – 23,9 %, blogi – tik 0,4 %. Žuvę želdiniai – 0,1 %, ir jie atkurti. Želdintos rūšys vyrauja 98,2 % plote. Sklypų, kuriuose vyratų atžėlusios lapuočių rūšys yra tik 0,9 %. Po laja likusių želdinių yra 0,5 % ir polajinių želdinių tik 5,2 ha. Tai rodo, kad VI Raseinių miškų urėdija pakankamai gerai atlieka želdinių priežiūros darbus. Sklypuose kur vyrauja savaiminės medžių rūšys yra visos galimybės ugdymo kirtimais pagerinti jaunuolynų rūšinę sudėtį. Paskutinio vykmečio žėlinių įvertinimas: plynose kirtavietėse paliktose želti vyrauja atžėlimas juodalksniais 69,6 %, beržais 21,4 %, drebulėmis 2,3 %, spygliuočiais 5,9 %.

Miško rekreacija. Gerinant poilsavimo sąlygas miškuose VI Raseinių miškų urėdijos pastangomis įrengta per 27 įvairios paskirties rekreacijos objektų (1 stovyklavietė, 11 poilsaviečių, 11 atokvėpio vieta, 4 pėsčiųjų rekreaciniai takai). Objektus visuomenė intensyviai naudoja, todėl dalis jų susidėvėję. Jiems būtina priežiūra ir remontas. Geriausiai rekreacinė infrastruktūra išvystyta Padubysio girininkijoje.

Priešgaisrinė apsauga. VĮ Raseinių miškų urėdijos teritorijoje visų inventorizuotų miškų pirmos degumo klasės yra 15 %. valstybinės reikšmės miškuose pavojus kilti gaisrams truputį didesnis – 24 % pirmos degumo klasės miškų, antros – 16 % ir trečios – 60 %. Per 10 metų miškų urėdijos teritorijoje užfiksuoti 7 gaisro atvejai, iš jų 2 valstybiniuose miškuose. Gaisru apimtas plotas 3,67 ha, iš jo 2,65 ha (72,2 %) privačiuose ir kt. valdytojų miškuose. Vidutinis gaisravietės plotas yra 0,52 ha valstybinės reikšmės miškuose – 0,51 ha. VĮ Raseinių miškų urėdijoje nėra įdiegta gaisrų stebėjimo video sistemos. Priešgaisrinių bokštų nėra.

Miškų sanitarinė būklė. Sanitarinė būklė VĮ Raseinių miškų urėdijoje gana gera, nors po 2012 m. vėjų, buvo nemažai išversta medynų ir išlaužyta medžių ir susidarė palankios sąlygos atsirasti liemenų kenkėjams, laiku likvidavus vėjavartas bei pradėjusius džiūti eglynus VĮ Raseinių miškų urėdijoje 2014 m. pabaigoje liko tik 80 ha įvairių faktorių pažeistų medynų. Dėl gaisrų padarytų pažeidimų medynų nežuvo. Didelių ligų židinių ar kenkėjų invazijų 2014 metais praktiškai neliko.

Medžioklėtvarka. Elninių žvėrių gausa 2013 m. viršija leistiną teritorijos talpą 2,2 karto. Valstybinės reikšmės miškuose elniniai žvėrys I ir II amžiaus klasių medynų plotuose nukandžiojo pušų, eglių ūglius 37.7 ha. Paskutiniųjų metų pažeidimų nenustatyta. Briedžiai ir taurieji elniai žievę laupo dažniausiai III–V amžiaus klasių medynuose (pušynus I-II amžiaus klasės). Daugiausia pažeista eglės medynų, –jie sudaro 77.4 % nuo pažeidžiamų medynų ploto. Bendras pažeistas plotas valstybinės reikšmės miškuose – 158.8 ha. Daugiausia tai ankstesnio laikotarpio pažeidimai. VĮ Raseinių miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose yra 3.0 ha medynų, kuriuos patvenkė bebrai. Medienos nuostoliai patvenktuose medynuose 231 m³. Dėl bebrų patvenkimo žuvo 4.4 ha medynų.

Miškų sertifikavimas. Kasmetinis sertifikavimo auditas urėdijoje atliktas 2015 m. birželio 18-19 d. Iškelti koregavimo veiksmų reikalavimai (KVR) įvykdyti nustatytu laiku. FSC prekinį ženklą naudojimo licencijos numeris FSC-C019113. Sertifikatas galioja nuo 14 rugsėjo 2014 m. iki 13 rugsėjo 2019 m.

2019 m. reikės atlikti VĮ Raseinių miškų urėdijos resertifikavimą, kuris privalomas kas 5 metus.

ŪKINIŲ PRIEMONIŲ PROJEKTAS

Miško kirtimai. Pagrindinių miško kirtimų norma apskaičiuota vadovaujantis Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. D1-362 „Dėl Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodikos patvirtinimo“. Kirtimai išdėstyti teritorijoje, vadovaujantis Miško kirtimų taisyklėmis patvirtintomis 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79, „Dėl miško kirtimo taisyklių patvirtinimo“. Pagrindinių kirtimų projektas parengtas pirmajam penkmečiui, po to, aktualizavus duomenų bazę, kirtimai bus suprojektuoti kitam penkmečiui.

Ugdymo kirtimų būtinumas nustatytas miško sklypams pagal miškininkystės reikalavimus. Sanitarinių kirtimų apimtis apskaičiuota pagal medynuose (pradedant nuo 45 metų amžiaus) natūraliai iškrentančios medyno tūrio dalies procentą ir koreguojant kirtimo normą pagal miškotvarkos metu nustatytą sausulių ir virtuolių kiekį.

Metinis medienos naudojimas sudaro 83.4 tūkst. m³ likvidinės medienos. Pagrindiniams kirtimams tenka 75.5 %, tarpiniams kirtimams – 24.5 % nuo iškertamo likvidinio tūrio.

II miškų grupės miškuose pagrindinis naudojimas bus kertamas tik neplynais kirtimais. Neplyni kirtimai III miškų grupės miškuose sudarys 6.5 % kertamo ploto, o IV miškų grupės miškuose – 11.9 % kertamo ploto. Pirmajame penkmeteje plynais kirtimais projektuojama iškirsti 1252.7 ha, iš jų 87.9 % ploto IV grupės ūkiniuose miškuose.

PROJEKTUOJAMA METINĖ KIRTIMŲ APIMTIS

1.1. lentelė

Kirtimų rūšys	Metinė apimtis						
	Plotas, ha	tūris, tūkst. m ³		likvidinio tūrio % nuo bendro tūrio	likvidinis tūris, tūkst. m ³ pagal miškų grupes		
		bendras	likvidinis		II	III	IV
Pagrindiniai kirtimai	252	76.8	63.0	82	0.9	7.5	54.6
Ugdymo kirtimai	519	21.5	10.3	48	0.8	0.8	8.7
Sanitariniai kirtimai	-	12.5	10.0	80	2.2	1.3	6.5
Kiti kirtimai	1.7	0,1	0,1	80	0.1	-	-
Iš viso	772.7	110.9	83.4	75	4.0	9.6	69.8

Iš 1 ha mišku apaugusio ploto kasmet bus iškertama po 6,2 m³ bendro tūrio arba 4,6 m³ likvidinės medienos tūrio (iš jų pagrindiniais kirtimais 3,5 m³/ha). Pagal miškų grupes likvidinio tūrio pagrindiniais kirtimais iškertama: II – 0,4, III – 4.1 ir IV – 3.5 m³/ha. Einamasis medynų tūrio prieaugis – 7,61 m³/ha. II miškų grupės miškuose per vykmetį projektuojama vidutiniškai iškirsti 32.6 %, III – 95.9 %, IV – 64.6 % einamojo tūrio prieaugio. Medienos naudojimo procentas nuo viso medienos tūrio – 2,9 %. Kasmet miško kirtimai bus vykdomi 4,2 % visų medynų ploto.

Potencialiai galimi metiniai energetinės medienos su žieve ištekliai. Ekologiniu požiūriu ne visi potencialūs energetinės medienos ištekliai kirtimuose gali būti panaudoti nepažeidžiant miško ekosistemos. Realus, galimas paimti iš miško kelmų, šakų ir plonų stiebų kiekis nustatomas atsižvelgiant į augavietes. Neturtingose augavietėse, siekiant išsaugoti natūralų jų derlingumą, o užmirkusiuose – siekiant kirtimų metu mažiausiai sužaloti dirvožemį, dalis šakų ir plonų stiebų yra paliekami kirtimo vietoje. Energetinės medienos metiniai ištekliai VI Raseinių miškų urėdijoje iš viso sudaro 28273 m³, iš jų: jaunuolynų ugdymuose – 5233 m³, retinimuose ir einamuosiuose kirtimuose – 2615 m³ ir iš pagrindinių kirtimų – 20425 m³. Kirtimo atliekos sudarys apie 33.9 % nuo suprojektuoto kirsti likvidinio tūrio. Kirtimo atliekų struktūroje šakos sudarys apie 37.6 %, malkos – 30.6 %, sausuoliai – 8 %, smulkūs stiebai – 18.5 % ir stiebų viršūnės 5.3 %. Kelmų biomasę panaudoti bus galima tik ateityje. Pagrindinę energetinės medienos biomasę sudarys šakos ir malkos.

Miško atkūrimas. Miško atkūrimo fondą sudaro 631.6 ha inventorizuotų neapaugusių mišku plotų (kirtavietės, aikštės, žuvę medynai ir žemė miškui įveisti.) ir 1252.7 ha suprojektuotų 2016–2020 metams plynų kirtimų. Iš viso 1884.3 ha želdinti numatoma apie 58.2 %, paliekama želti – 41.8 % ploto. Apie 87 % želdomų plotų sudarys mišrūs želdiniai. Metinė miško želdinimo apimtis pirmajam penkmečiui – 154 ha (bendra atkūrimo metinė apimtis – 252 ha). Gryni ažuolo ir mišrūs želdiniai su liepa sudaro 1,6 %, o mišrūs eglės su ažuolais ir ažuolo mišrūs želdiniai su egle sudarys apie 27.2 % viso želdomo ploto.

Miško selekcija ir sėklininkystė. VI Raseinių miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose yra išskirti 4 miško genetiniai draustiniai. Paprastosios pušies (17PGD103) Viduklės girininkijoje bendras plotas – 16,5 ha pagal sąvadą, o pagal sklypų plotą patenkančių į pušies genetinį draustinį – 16,3 ha, ploto skirtumas susidaro dėl linijinių objektų (kelių, griovių). Ažuolo miško genetinis draustinis (17AĠD023) Paliepių girininkijoje. plotas 14,3 ha pagal sąvadą, juodalksnio miško

genetinis draustinis (17JGD019) Šimkaičių girininkijoje. plotas 11,9 ha pagal sąvadą ir beržo miško genetinis draustinis (17BGD044) Šimkaičių girininkijoje, plotas 8,4 ha pagal sąvadą. VĮ Raseinių miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose yra išskirtos 2 eglės sėklinės plantacijos Paliepių (4,9 ha) ir Padubysio (7,3 ha) girininkijose. VĮ Raseinių miškų urėdijos teritorijoje yra išskirta 6 miško sėkliniai medynai: maumedžio – Paliepių g-je (1,8 ha), juodalksnio du sėkliniai medynai Birbiliškės g-je (13,1 ha ir 16,4 ha), beržo – Viduklės g-je (5,5 ha), liepos – Paliepių g-je (7,0 ha) ir ažuolo sėklinis medynas Viduklės g-je (10,2 ha). VĮ Raseinių miškų urėdijoje yra atrinkta 63 rinktiniai medžiai.

Miško apsauga. Apskaičiuota sanitarinių kirtimų apimtis 10 tūkst.m³ likvidinės medienos per metus. Vadovaujantis Miško sanitarinės apsaugos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. D1-204 „Dėl Miško sanitarinės apsaugos taisyklių patvirtinimo“, rekomenduotos biologinės, cheminės ir kitos sanitarinės miškų apsaugos priemonės.

Priešgaisrinė apsauga. Parengtas priešgaisrinio miškų tvarkymo planas visai miškų teritorijai. Miškai suskirstyti degumo klasėmis. Pirmos degumo klasės miškų yra 15 %, antros degumo klasės – 20 % ir trečios – 68 % ploto. Numatytas kasmetinis mineralizuotų juostų atnaujinimas (10 km.) ir 5 km įrengti naujų mineralizuotų juostų, parengtas miškų priešgaisrinių priemonių žemėlapis.

Medžioklėtvarka. Medžioklės plotai suskirstyti medžioklės plotų vienetais. Atsižvelgiant į elnių žvėrių gyvenamosios teritorijos rajonavimo principus, miškingumo procentą ir miškų masių išsidėstymą, tikslinė elnių žvėrių rūšis yra taurasis elnias. Apskaičiuotas leistinas žvėrių skaičius – 543 sąlyginiai elniai (18 briedžių ir 379 elniai, stimos – 440). Leistina šėnų banda – 613 vnt. Nustatytas minimalus papildomų pašarų kiekis žiemos sąlygomis (98,1 t). Esamam miškų plotui rekomenduojama 39,8 ha pašarinių laukelių ir apie 600 biotechninių priemonių. Naudoti apie 427 ha plote apsaugos priemonės nuo žvėrių ūglių pažeidimų ir 4,8 ha priemonės nuo liemenų pažeidimo, bei 15,6 ha tveriant tvoras.

Miškų sausinimas. Miškų sausinimas ateinančiam vykmečiui pagal techninius projektus nenumatomas. Tikslingos sausinti žemės užima apie 154 ha arba 35 % viso nenusausinto hidromelioracinio fondo. Iš šio ploto nesudaro atskiro masyvo didesnio kaip 50 ha ploto miško, kad būtų tikslinga vykdyti sausinimo darbus.

Rekreacija ir poilsio organizavimas miškuose. VĮ Raseinių miškų urėdijos teritorijoje 215,9 ha miškų (1,1 % viso miškų ploto) yra rekreaciniai miškai. Šiems miškams priskirti miško parkai, rekreaciniai miško sklypai, parkų rekreacinės zonos miškai, miestų miškai. VĮ Raseinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomiems ir naudojamiems valstybinės reikšmės miškams parengtas rekreacinio sutvarkymo projektas. Įrengti 27 rekreacijos objektai (3 vnt. yra regioniniuose parkuose), kurių dalį numatyta atnaujinti (5 vnt.). Rekomenduojama įrengti naują rekreacinį pažintinį taką. Rekreacinei miškų vertei padidinti buvo projektuoti kraštovaizdžio formavimo kirtimai (17,1 ha). VĮ Raseinių miškų urėdijos teritorijoje kultūros paveldo objektų valstybinės reikšmės miškuose yra 6 ir iš jų 3 Dubysos regioniniame parke ir 2 gamtos paveldo objektai 1 – Dubysos regioniniame parke.

Gamtosauginių priemonių planas. Jį sudaro aiškinamasis raštas ir žemėlapis M1:50 000, girininkijoms M1:20 000. Jame aprašytos saugomos teritorijos, gamtos paveldo objektai, Raudonosios knygos augalų radavietės, paukščių lizdavietės, kertinės miško buveinės, kitos ekologiškai vertingos teritorijos: pušynai, augantys Pa ir Pb augavietėse, natūralios miško pelkės (neapaugusios medynais), mažos miško aikštelės ir laukymės, miško sklypai su pavieniais bioįvairovės medžiais ar senmedžiais. Pateiktas visas kompleksas gamtosauginių miško ūkinių priemonių biologinei įvairovei išsaugoti.

Baigiamojoje projekto dalyje pateiktas projektinių sprendinių ekonominis, ekologinis ir socialinis vertinimas. Suprojektuotos miškų ūkinės priemonės užtikrins tausojantį, daugiatislį miško naudojimą, palaikantį miško ekosistemų stabilumą, esamų gamtinių bei kultūros vertybių ir biologinės įvairovės išsaugojimą, taip pat ekonominę naudą.

Esant dabartiniam išlaidų lygiui bei palankioms medienos kainų tendencijoms, VĮ miškų urėdija planuojamu laikotarpiu galėtų dirbti pelningai, bendrasis pelningumas siektų 7,8 %.

Vidinės miškotvarkos projektas parengtas vadovaujantis tvaraus ir subalansuoto miško ūkio principais, atsižvelgiant į ekologines, ekonomines, socialines miškų funkcijas bei visuomenės reikmes.

Projekto vadovas Artūras Gustainis
2015 m. gruodžio 14 d.